

FI lausuntopyyntö VV

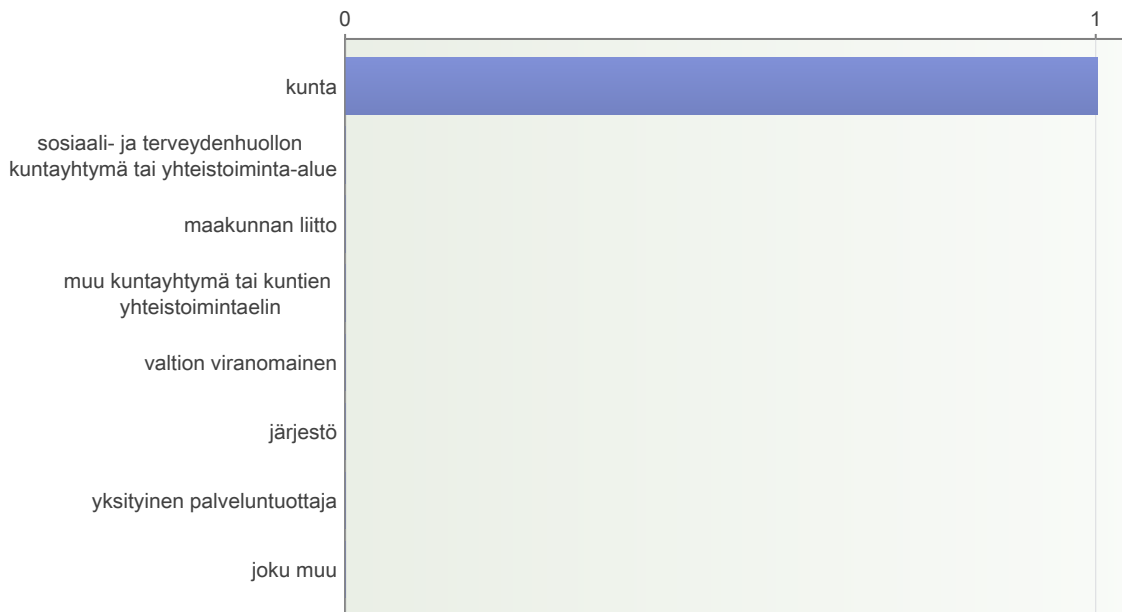
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Merijärven kunta	Kari Jokela	044-4776202	21.2.2017	Merijärven kunnanhallitus

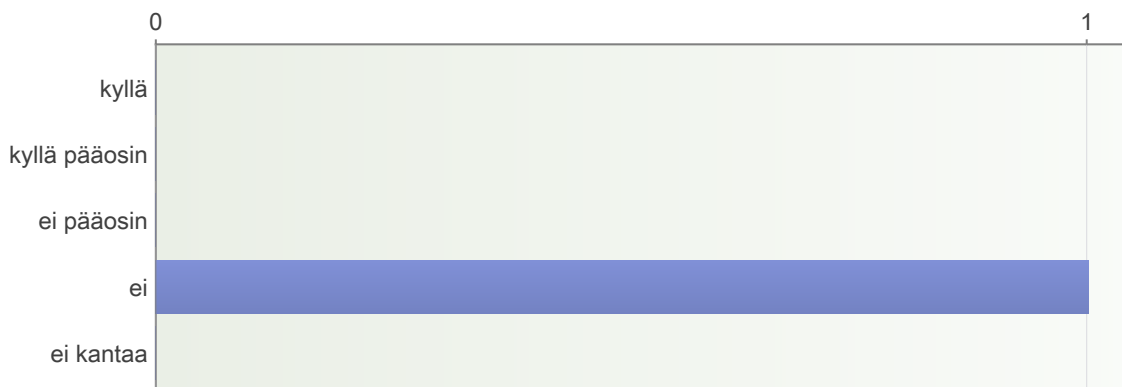
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1



3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1



4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

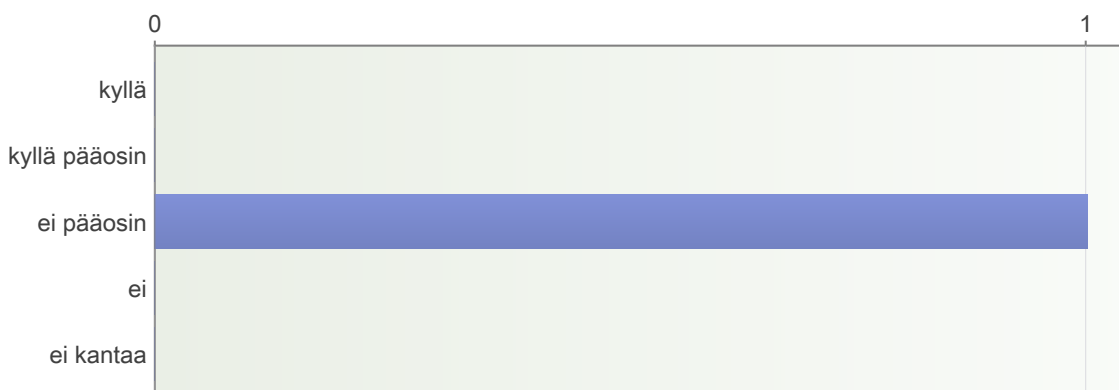
- Eri alueilla ja eri maakunnissa mahdollisuudet saada palveluita tulevat vaihtelemaan merkittävästi. Suurissa kaupungeissa on huomattavasti enemmän palveluiden tarjoajia kuin harvaan asutuilla alueilla, jossa vaihtoehtoja ei välttämättä ole ollenkaan. Harvaan asutuilla alueilla etäisyydet lähimpiin palveluntarjoajiin saattavat kasvaa huomattavasti nykyisestä. Myös maakuntien välillä eroja tulee olemaan, kaikilla maakunnilla ei esityksen mukaan ole samat mahdollisuudet tarjota samantasoisia palveluita samaan hintaan kaikille asukkailleen. Maakuntien ja alueiden eriarvoistumista ei pitäisi missään tapauksessa päästä tapahtumaan.

Valinnanvapauden toteutuminen vaatii myös asiakkailta itseltään mahdollisuutta ja jaksamista vertailla ja valita paras palveluntuottaja. Tämä vaatimus ei toteudu etenkin vanhuksista ja sairaista osalta. Tieto saatavilla olevista palveluista sijaitsee enenevässä määrin tietoverkossa, samoin omat terveystiedot ja valitut palvelut. Tämä sulkee osaltaan myös osan ihmisistä palvelumahdollisuuksien ulkopuolelle toisten avun varaan.

Perustason ja eräiden erityistason palveluiden valinnanvapauden toteuttaminen yhtiöittämisvelvollisuuden ja markkinamekanismien kautta on ristiriidassa sote- ja maakuntauudistukselle alun perin asetettujen tavoitteiden kanssa, jotka koskevat yhdenvertaisuutta, palveluiden integraatiota ja kustannusten hillintää. Malli rajoittaa palveluiden järjestämisvastuuseen ja itsehallintoon lähtökohtaisesti kuuluvaa oikeutta päättää palveluiden tuottamistavasta ja ohjata palveluita kokonaisuutena. Järjestämisvastuun kantaminen ja palvelujen integraatio on erittäin haasteellista, kun perustason palvelut siirtyvät yritysten vastuulle ja markkinaperusteiseen ohjaukseen. Palvelutuotanto pirstoutuu maakuntien tosiasiallisen ohjausvallan ulkopuolelle ja eri palveluihin syntyy asiakkaan näkökulmasta nykyiseen verrattuna uusia rajapintoja.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



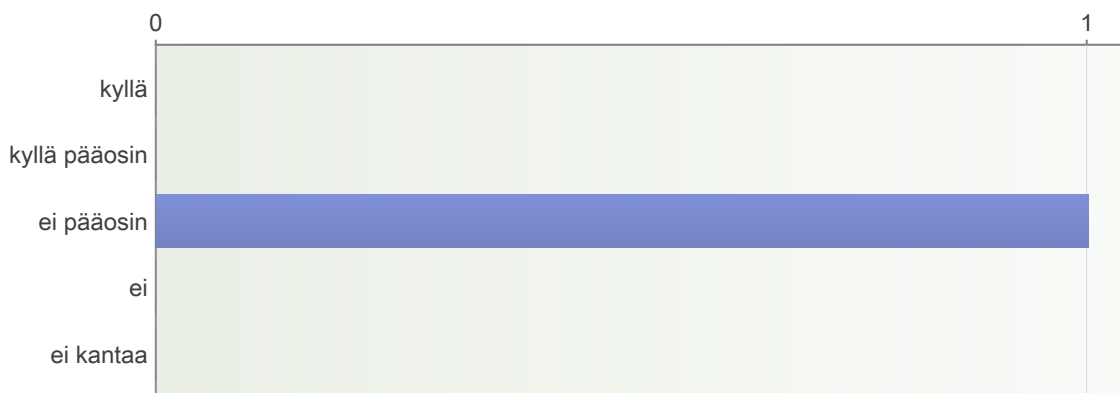
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Niillä alueilla missä palveluntarjoajia on useita, asiakkailta on mahdollisuus vaikuttaa valitsemalla mielestään paras ja tarkoituksenmukaisin palvelu. Harvaan asutuilla alueilla vaikutusmahdollisuuksia ei ole, etenkin jos valittavana on vain yksi palveluntuottaja. Mikäli palveluntarjoajille jää mahdollisuus tarjota lisäpalveluja itse maksaville asiakkaille, johtaa se vaikutusmahdollisuuksien kaventumiseen entisestään ja asiakkaiden eriarvoistumiseen. Esitettävä valinnanvapausmalli on myös erittäin monimutkainen ja vaikeasti hahmotettava. Sote-palvelujen luonteesta johtuen asiakkailta ja potilailta ei aina ole riittävästi tietoa valintansa perusteeksi. Valinnanvapaus voikin siinä tapauksessa johtaa epätarkoituksenmukaisiin valintoihin.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1



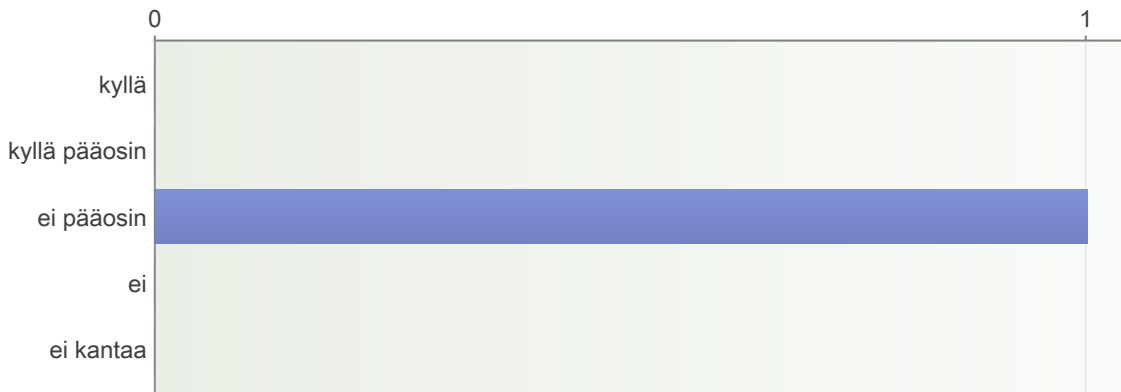
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Harvaan asutuilla alueilla mahdollisuuksia hakeutua omaan tilanteeseen parhaiten sopivaan palveluun ei ole mikäli vaihtoehtoisia tuottajia ei ole valittavaksi. Järjestelmä on erittäin monimutkainen ja omaan tilanteeseen sopivaan palveluun hakeutuminen edellyttää asiakkaan kykyä arvioida omaa tilannetta, palveluntarvetta, verrata sitä tarjolla oleviin palveluvaihtoehtoihin ja hakeutua palveluun.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1



10. Vapaamuotoiset huomiot.

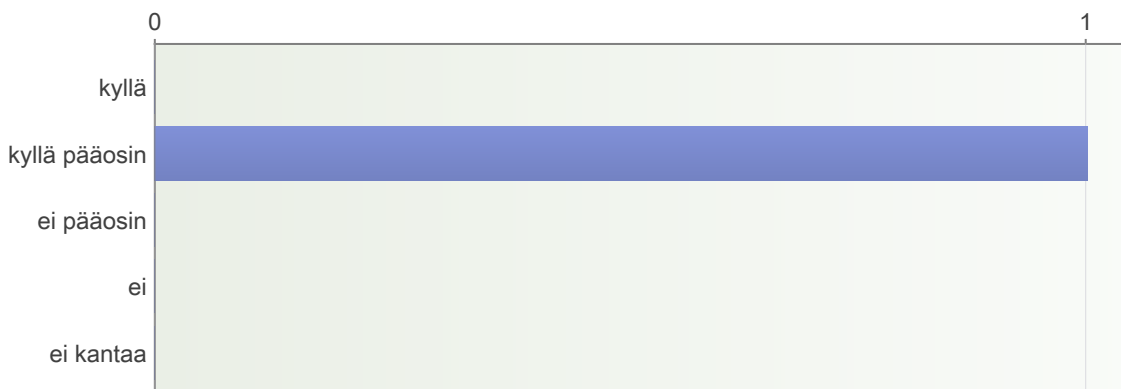
Vastaajien määrä: 1

- Mitä monimutkaisempiin ja laaja-alaisempiin palveluntarpeisiin mennään, sitä vähemmän valinnanvaraa asiakkailta tulee varmaankin jatkossa olemaan. Muut kuin maakunnalliset toimijat tulevat luultavasti keskittymään enemmänkin ns. helppoihin tapauksiin joita laaja-alaisen palvelun tarvitsijat eivät ole. Tällöin palveluntarjoajia ei maakunnassa ole montaa, harvaan asutuilla alueilla vielä vähemmän.

Palveluiden integraation mukana yhteensovitetujen palvelujen mahdollisuus tulee toivottavasti lisääntymään. Sosiaali- ja terveyspalveluiden saaminen samoista toimipaikoista tuo tavoitteen lähemmäs toteutumista mikäli toteutuu esitetyllä tavalla.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1



12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

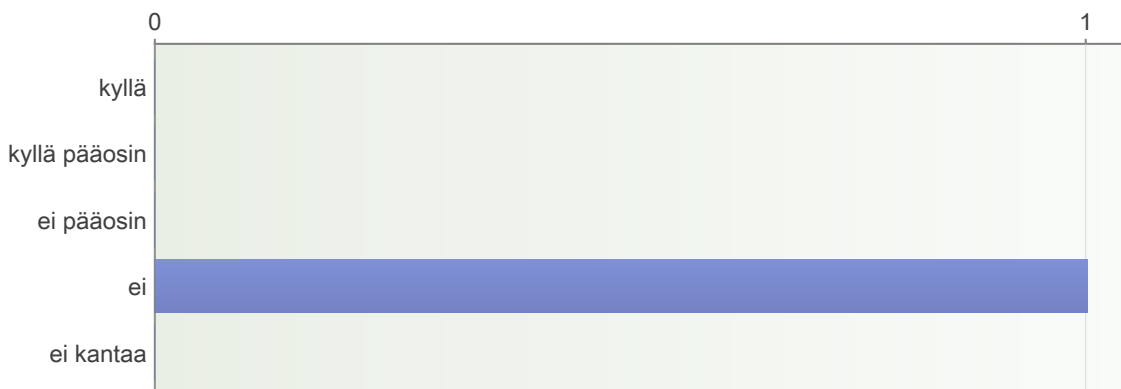
- Kaikki edellytykset kustannusten kasvun hillitsemiselle ovat olemassa. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää lainsäädännön tarkentamista ja tarkkuutta uudistuksen toteuttamisessa. Maakuntien merkitys uudistuksen toteuttamisessa on isossa roolissa, eri maakunnissa tulisi olla samat kriteerit toteuttaa uudistusta.

Toisaaltamalli rajoittaa maakunnan oikeutta päättää palvelujen tuotantotavasta ja ohjata palveluja kokonaisuutena. Kustannusten nousun riskejä aiheuttavat lisäksi ainakin järjestäjien sekä tuottajien ICT-investointikustannukset, maakunnan, maakunnan liikelaitoksen ja tuottajien hallinnolliset tehtävät sekä valinnanvapausmalliin kuuluvat uudet elementit henkilökohtainen budjetti ja maksuseteli sekä suun terveydenhuollon suoran valinnan palvelut.

Aikataulu hankkeelle on liian tiukka eikä uusia toimintatapoja ole miltään osin ehditty juuri kokeilemaan. Onnistumisen kannalta olisi hyvä testata toimintatapoja ja rakentaa järjestelmät kuntoon ennen varsinaista aloittamista.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1



14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Demokratia toteutuu parhaiten niiden osalta, joilla sitä jo tällä hetkellä on eniten. Ne jotka pystyvät itse tekemään valintoja ja pääsevät palveluihin myös kauempaa, heille demokratia jopa lisääntyy palveluntarjonnan ja valinnanvapauden kasvaessa. Lakiesitys mahdollistaa myös paremman palvelutarjonnan niille jotka pystyvät maksamaan paremmin.

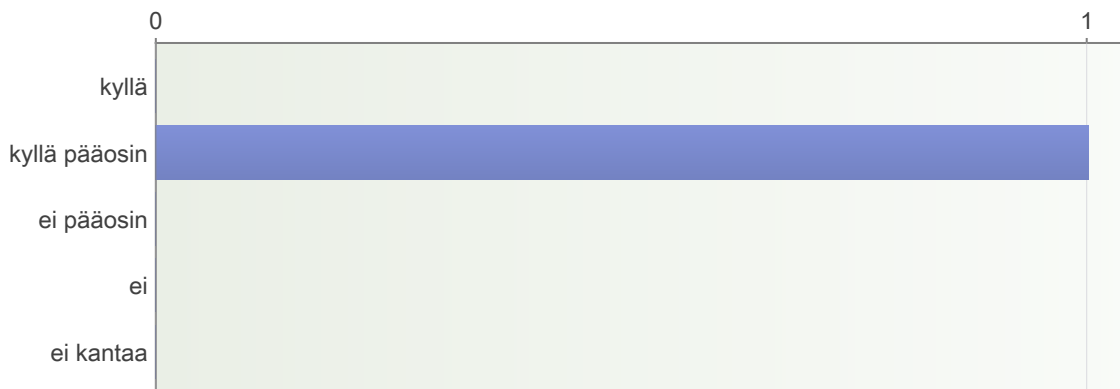
Haja-alueella asuvien sekä vanhusten ja vammaisten osalta demokratia ei esityksessä toteudu. Valinnan mahdollisuudet heidän osaltaan tulevat jopa kaventumaan entisestä. Palvelut siirtyvät nykyistä kauemmas ja oma mahdollisuus vaikuttaa niihin heikkenee.

Laissa olevat säännökset palvelujen järjestämistavoista kaventavat merkittävästi maakunnan mahdollisuuksia käyttää itsehallinnollista päätösvaltaa eivätkä anna järjestäjälle tarvittavaa liikkumavaraa palvelujen toteuttamiseen. Lakiluonnokseen sisältyvät asetustenantovaltuudet mahdollistavat maakunnan itsehallinnon

kaventamisen entisestään.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1



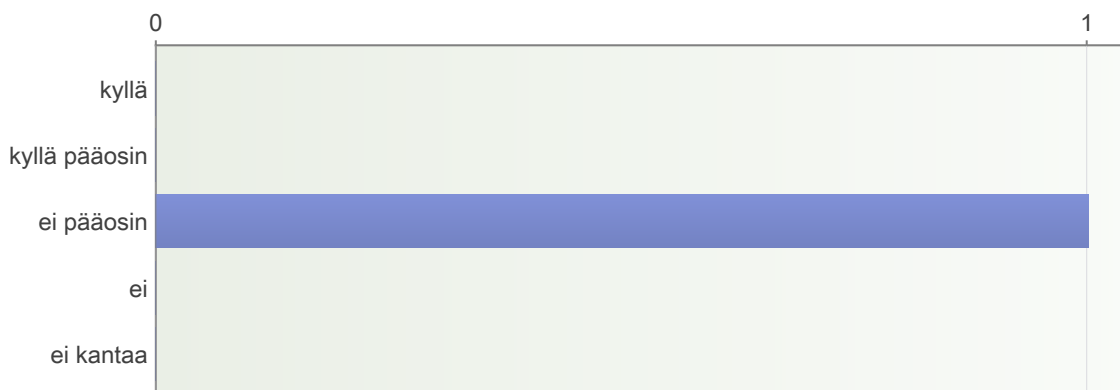
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Muutos on niin merkittävä, että palveluiden tuottamisen tapoja on pakko muuttaa. Muutos myös antaa hyvän mahdollisuuden muuttaa toimintatapoja taloudellisempaan ja toimivampaan suuntaan.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

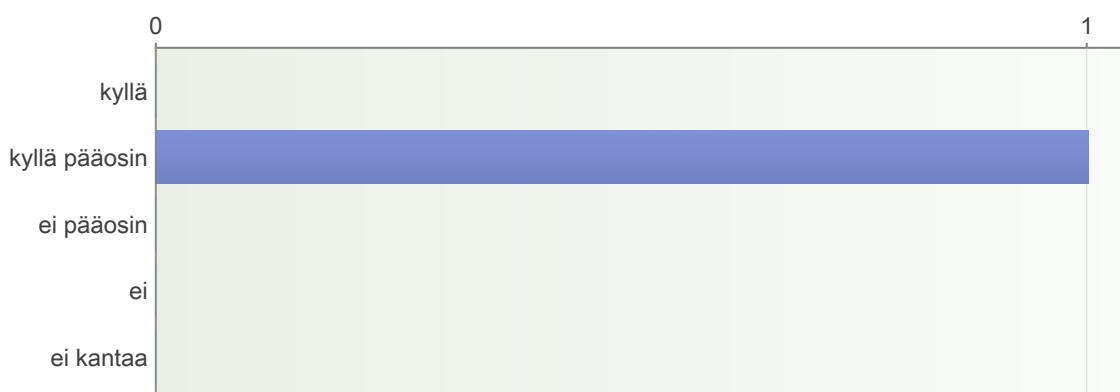
- Lakipykälissä on käytetty runsaasti viitteitä muihin lakeihin, mikä hankaloittaa tekstin tulkintaa. Käsitteet ”yleiset oireet” tai ”yleiset sairaudet” ovat melkoisen ylimalkaisia ja tulkinnanvaraisia lakitekstin pohjaksi ja tulisi määritellä tarkemmin.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



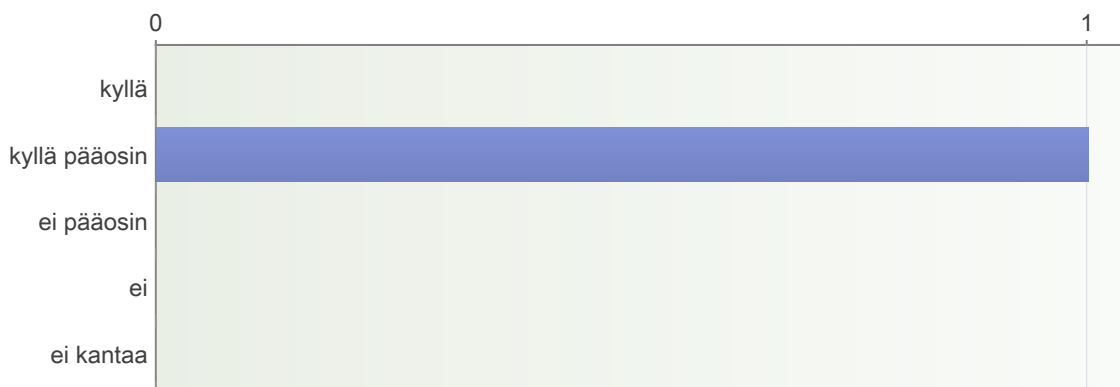
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vastuunkannon toteutuminen edellyttää toimivia yhteyksiä eri palveluntuottajien välillä, tiedon täytyy kulkea sujuvasti. Tietojen ja toimijoiden koordinoinnilla ja toiminnan johtamisella on erittäin suuri merkitys hankkeen ja tavoitteiden toteutumiselle. Toisaalta järjestelmä voi pahimmillaan vaikeuttaa todella pahoin kustannusten hallintaa.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1



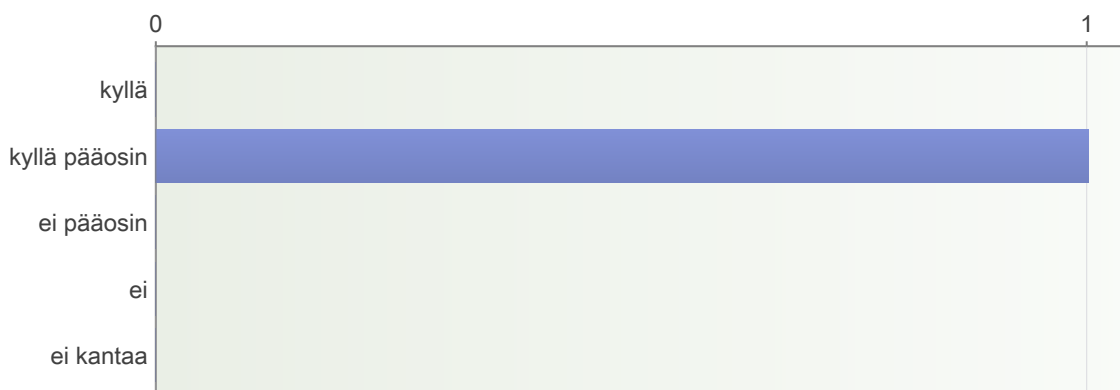
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli asiakas kieltäytyy maksusetelistä, mitä tarkkaan ottaen sen jälkeen tapahtuu.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1



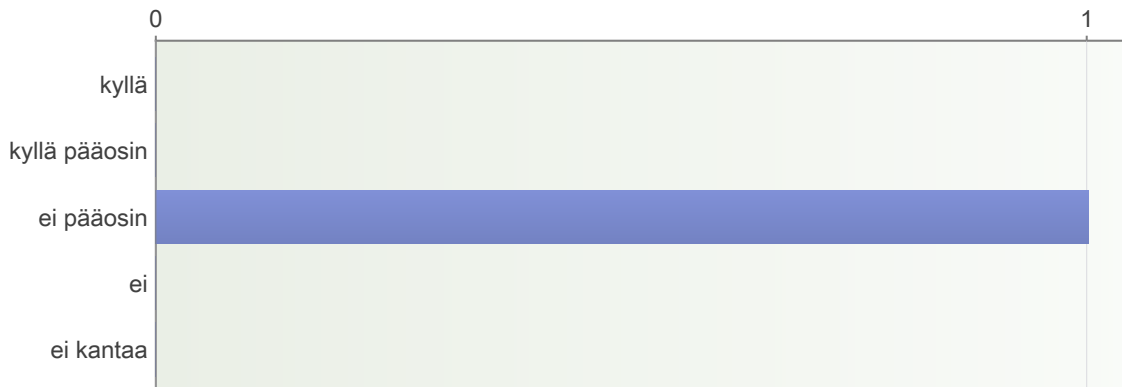
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli palveluja on saatavilla niin silloin kyllä. Miten palvelut tuotetaan jos niitä ei ole asiakkaan kotikunnassa saatavilla eikä hän pääse hakemaan palveluita kauempaa?

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1



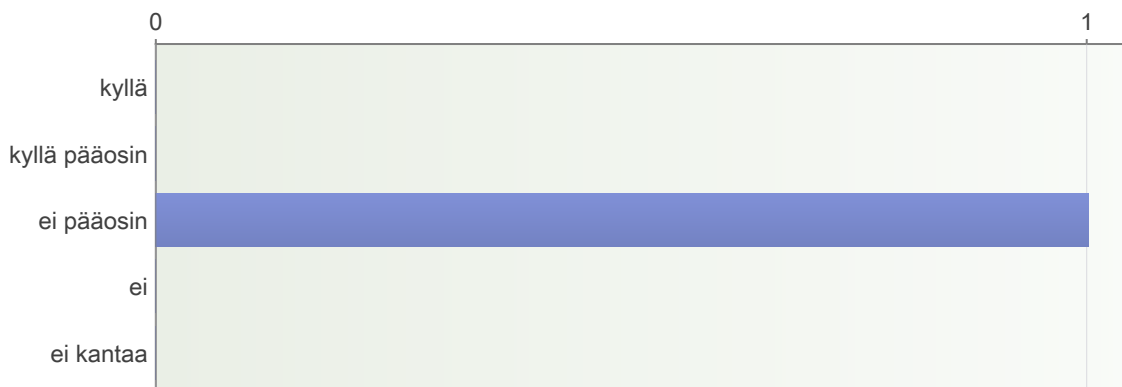
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On oletettavaa, että maakunnan liikelaitoksia ja toimipisteitä ei maakunnan alueella ole useita. Etäisyys harvaan asutuilta alueilta lähimpään toimipisteeseen voi olla pitkä. Mahdollisuutta toimipisteen valintaan tuskin näiltä alueilta tulee olemaan varsinkaan niiden osalta, jotka eivät pysty itse matkaamaan muihin toimipisteisiin.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



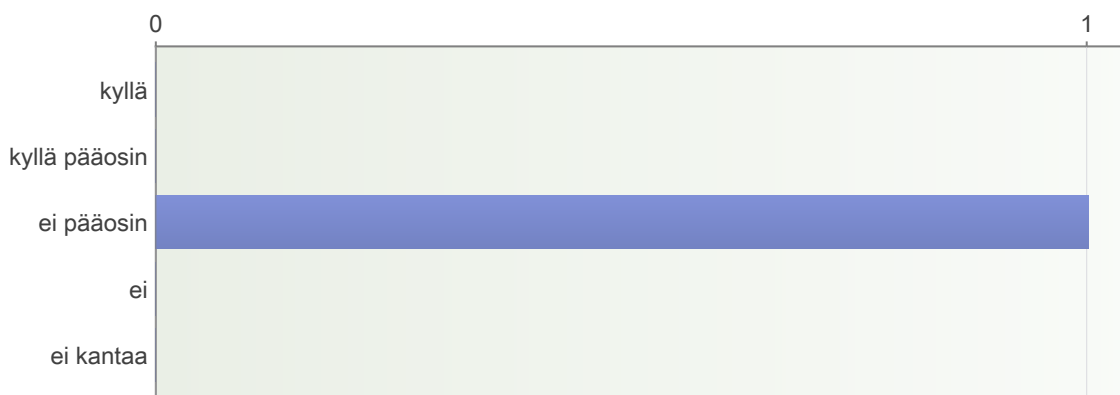
29. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laissa tarjotaan asiakkaalle mahdollisuutta kieltäytyä asiakassetelin vastaanottamisesta. Kieltäytymisen ei pitäisi olla mahdollista. Kieltäytymisen jälkeiset toimenpiteet ovat jääneet vähälle huomiolle. Samoin asiakassetelin vaikutus kustannusten hallintaan ja hoitoketjuun.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



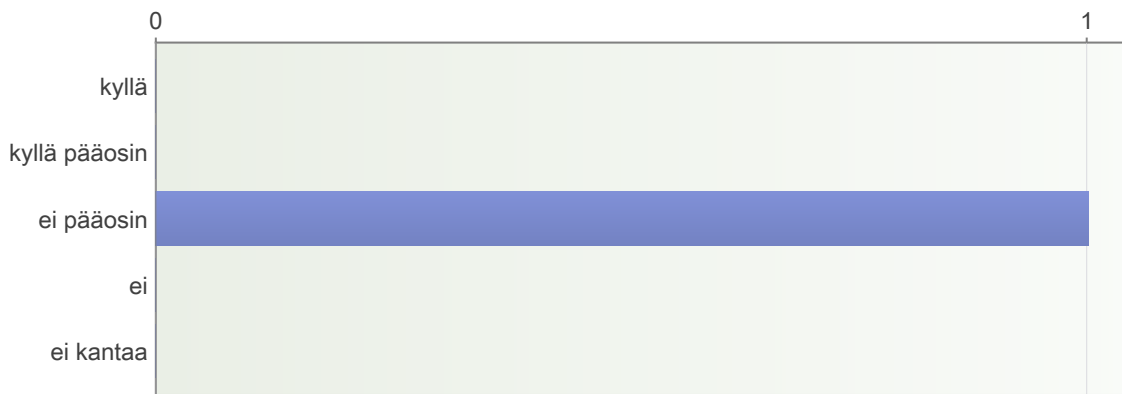
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin myöntämisen jälkeen maakunta ei voi suoraan enää vaikuttaa siihen, millaista palvelua, mistä ja keneltä asiakas hankkii. Hänen tulee hankkia se ainoastaan sellaiselta palveluntuottajalta, joka on rekisteröitynyt palvelujen tuottajaksi.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1



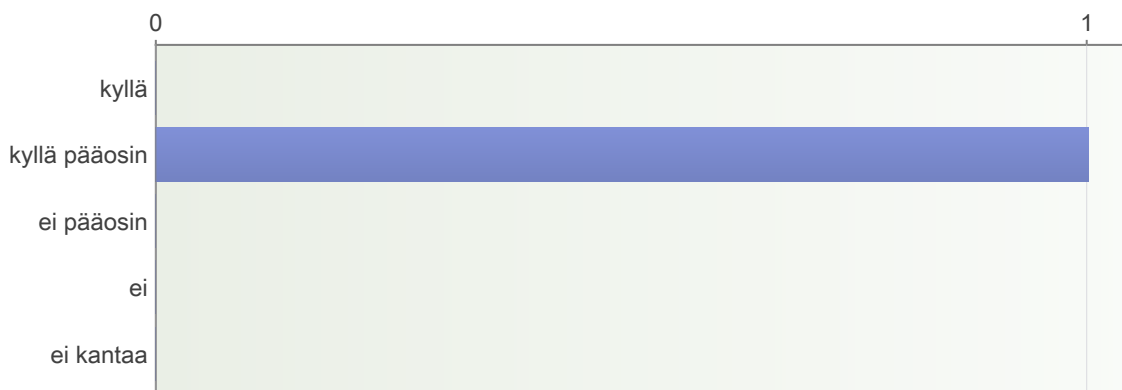
33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Rajaukset ovat osin varsin epämääräisiä ja asettavat eri maakunnissa asuvat asiakkaat eri arvoiseen asemaan.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1



35. Vapaamuotoiset huomiot.

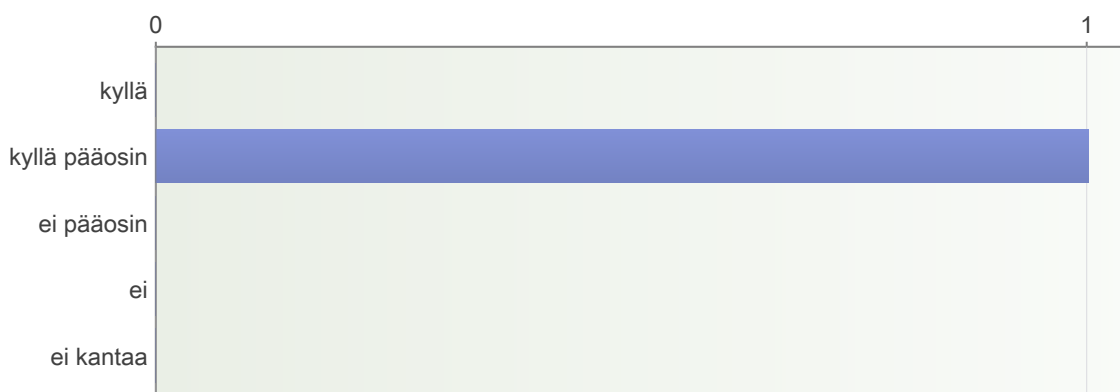
Vastaajien määrä: 1

- Mikäli asiakas itse pystyy ymmärtämään oman tilanteensa ja sen hoitoon tarjolla olevat toimenpiteet ja mahdollisuudet. Henkilökohtaisen budjetin laatiminen ja sen seuranta vaatii osaamista ja aikaa siihen osallistuvilta henkilöiltä. Henkilökohtainen budjetti tuo mukanaan myös mahdollisuuden kustannusten nousuun, joka täytyy pitää kurissa.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

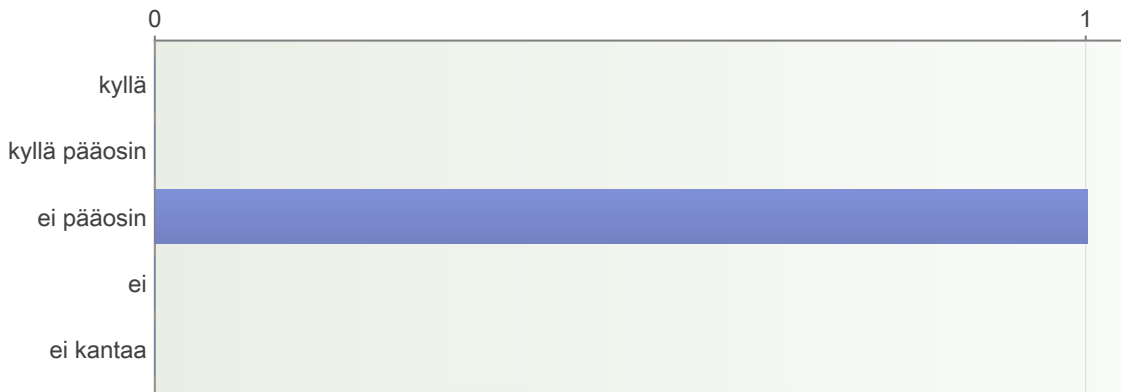


37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



39. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

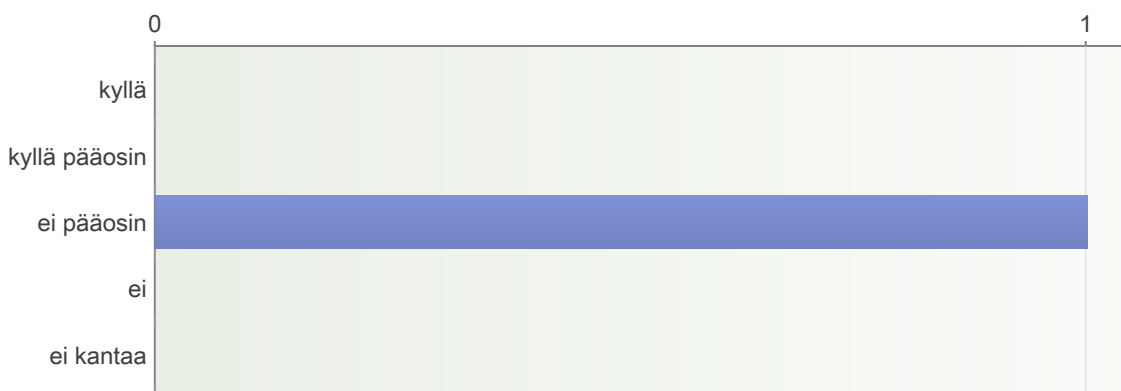
- Kriteerit tuottajien hyväksymiselle tulisi olla kaikissa maakunnissa samat. Kun maakunnat voivat itse asettaa omia kriteereitään tuottajille, asiakkaat eri maakunnissa joutuvat eri arvoiseen asemaan saamiensa palvelujen osalta. Kriteerien tulee olla tarpeeksi tiukat niin, että kaikki asiakkaat saavat varmasti hyvää palvelua.

Palveluiden tuottajien tulisi sitoutua tuottamaan palveluita asiakkaille tarpeeksi kauan, että maakunta ja asiakkaat voivat sitoutua palvelun tuottajaan ilman pelkoa palvelun ennen aikaisesta loppumisesta.

Hyväksymismenettelyllä pitää pystyä varmistumaan siitä, että mikään palveluntuottaja ei tule markkinoille tavoitteenaan ns. ”kermankuorinta” eli maksukykyisimpien potilaiden hoitaminen eikä tällainen toiminta onnistu.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



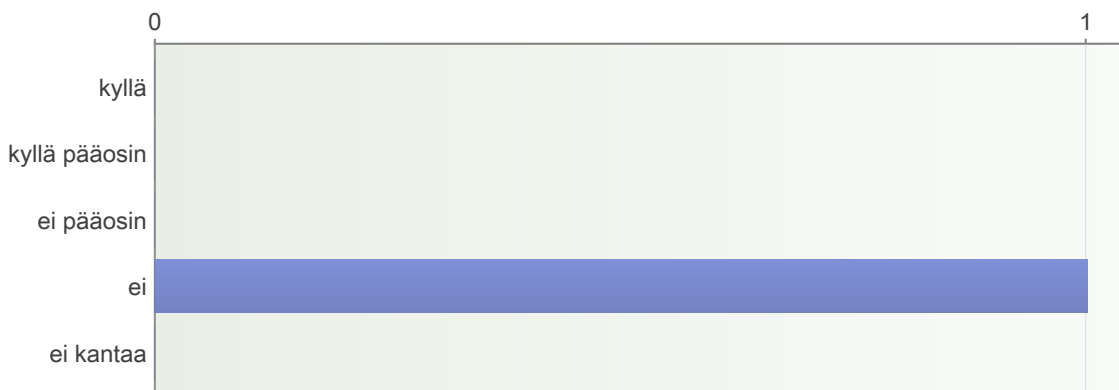
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli palveluntuottaja lopettaa tai irtisanoo sopimuksen maakunnan kanssa, myös palveluntuottajalla tulee olla vastuu siitä, miten sen asiakkaina olleet saavat palvelua jatkossa mahdollisimman lähellä omaa aluetta. Voi olla, että palveluntuottajan lopetettua uusia tuottajia ei alueella ole. Tällaisessa tapauksessa myös maakunnan pitäisi pystyä tuottamaan suoran valinnan palveluita ilman yhtiöittämisvelvollisuutta.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

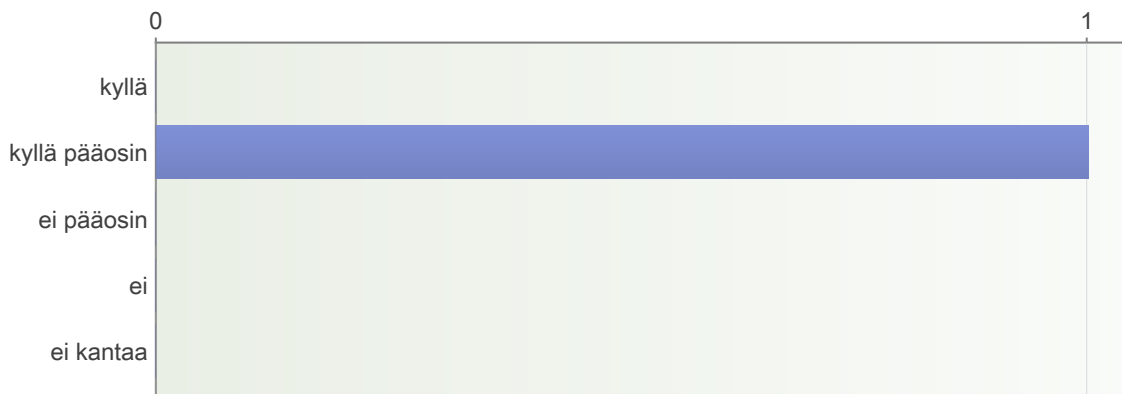
- Maakunnalla pitäisi olla mahdollisuus tuottaa palveluita myös muutoin kuin yhtiöittämällä toimintansa. Etenkin tilanteissa, joissa palveluita tuottavia yrityksiä ei ole tulossa jollekin alueelle. Palveluiden tuottamisesta on tehty hyvin monimutkainen järjestelmä, jossa yksittäisten yritysten mahdollisuus parhaiden asiakkaiden valintaan eli ns. kermankuorintaan on tehty helpoksi.

Maakunnalla pitää olla selkeät valtuudet valvoa palveluntuottajia ja heidän tarjoamiaan palveluita ja reagoida nopeasti epäkohtiin.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1



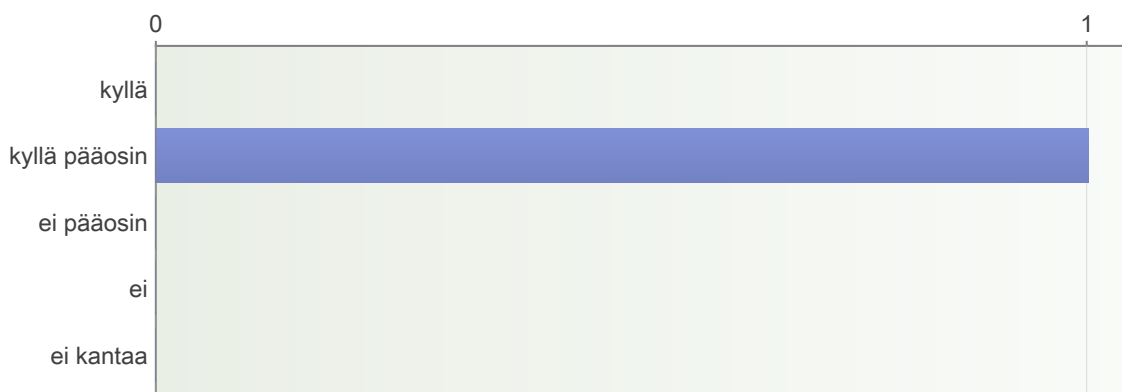
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Eri maakunnissa asuvien asiakkaiden tasa-arvoinen asema tulee huomioida siten, että kaikilla asiakkailla on mahdollisuus samanlaatuisiin ja -laajuisiin palveluihin huolimatta asuinmaakunnan varallisuudesta.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



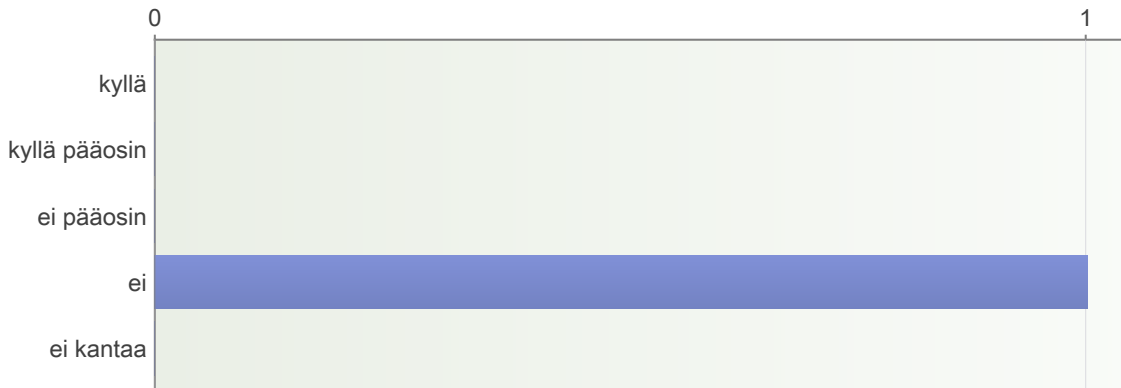
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laissa tulee huolehtia siitä, että maksusetelillä, asiakassetelillä tai henkilökohtaisella budjetilla myytävien palveluiden kustannuksia pystytään valvomaan ja pitämään kurissa. Järjestelmästä syntyy monimutkainen rakennelma, jossa jollakin taholla tulee olla selkeä kokonaisnäkemys palvelun tarpeesta ja kustannuksista.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



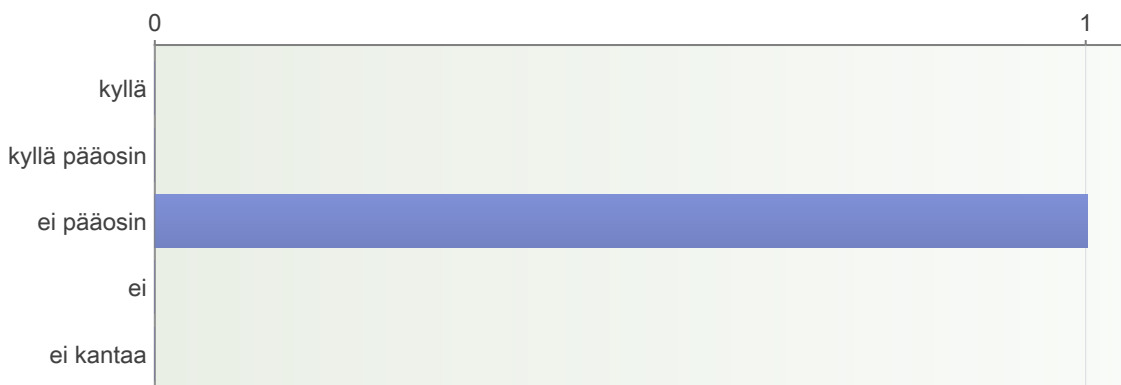
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen aikataulu on aivan liian kireä. Kyseessä on erittäin suuri uudistus, joka tulee koskemaan jokaista suomalaista ja kaikkia Suomen kuntia. Hankkeessa liikuteltavat rahasummat ovat valtavia. Lainsäädäntö on vielä pahasti kesken eikä toimintatavoista ja menettelyistä ole vielä linjauksia. Siirtymäkautta tulisi pitentää ainakin viiteen vuoteen, että pystyttäisiin rakentamaan toimivat järjestelmät nyt uusittavien tilalle. Samalla pystyttäisiin turvaamaan se, että kaikki asiakkaat saavat varmasti tarvitsemaan apuaärkevään hintaan parhaasta paikasta.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1



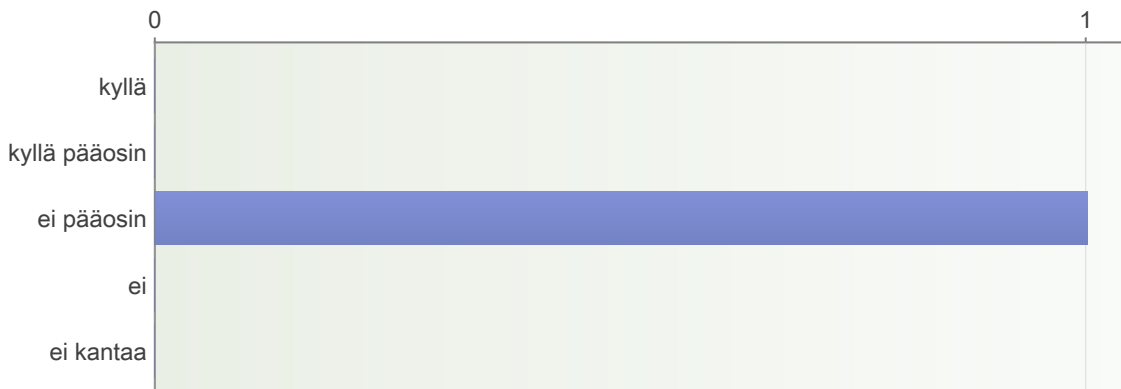
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikataulu on liian kireä ja maakunnat ovat vielä hyvin erilaisessa tilanteessa uudistukseen valmistautumisen osalta. Asiakkaat eri puolilla maata ovat joutumassa hyvin eriarvoiseen asemaan sen mukaan, miten hyvin maakunnat ovat pystyneet uudistukseen valmistautumaan. Lainsäädäntö on edelleen pahasti kesken, eikä anna maakunnille tarpeeksi eväitä valmistautumiseen.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1



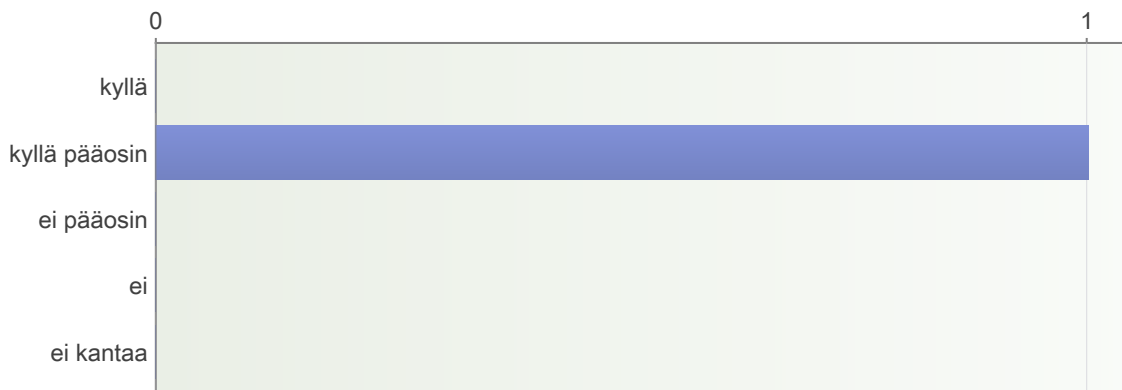
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tiheään asutuilla alueilla ja kaupungeissa markkinat ovat jo olemassa ja syntyvät luultavasti kivuttomasti. Harvaan asutulla alueella vaarana on, että markkinoita ei synny ollenkaan ja etäisyydet lähimpiin palveluntuottajiin kasvavat pitkiksi. Tämä vaarantaa monen mahdollisuudet päästä palveluiden piiriin. Usein eniten palveluja tarvitsevat ne, joiden mahdollisuudet liikkumiseen ovat huonoimmat (vanhukset, vammaiset).

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1



55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten toimijoiden osalta mukaan tulo vaatii tosin yhteistyötä ja sopimuksia muiden toimijoiden kanssa. Onnistuuko tämä kaikilta osin, jää nähtäväksi.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

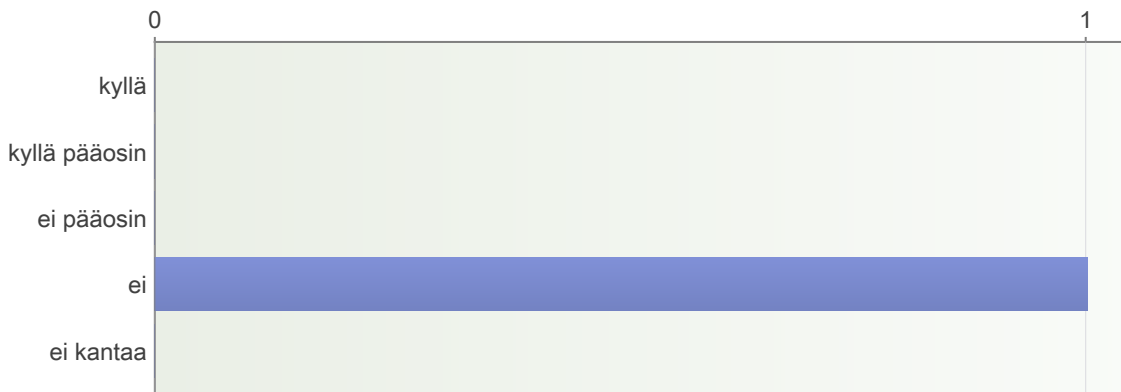
Vastaajien määrä: 1

- Kaikille asiakkaille laki ei tuo valinnanmahdollisuutta. Harvaan asutuilla alueilla ei jatkossa ole välttämättä lainkaan palveluntarjoajia. Laissa valinnanmahdollisuus on jätetty liiaksi kaupallisten toimijoiden päätösten varaan ja oletetaan, että uusia yrityksiä syntyy tuottamaan palveluita. Osalle asiakkaita palvelut tulevat kuitenkin siirtymään kauemmaksi. Maakunnilla ei myöskään ole mahdollisuutta tuottaa palveluita kuin yhtiöittämällä toimintansa, mikä johtaa siihen, että nekin toimivat tulostavoitteiden pohjalta ja pyrkivät tuottamaan voittoa.

Osa asiakkaista tulee saamaan huonompaa hoitoa kuin tähän saakka. Maakunnan velvollisuudesta yhtiöittää toimintansa tulee luopua. Tällöin myös harvaan asutulla alueella asiakkailla on mahdollisuus saada parempaa hoitoa. Samalla niiden päätöksenteko muuttuu läpinäkymättömäksi eikä niiden toimintaa ole enää samalla tavalla mahdollista valvoa kuin tähän saakka. Maakunnalliset päätöksentekijätäkään eivät välttämättä pysty enää valvomaan rahankäyttöä ja toimintaa yritysten osalta siten, kuin julkisen hallinnon puolella olisi toivottavaa.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



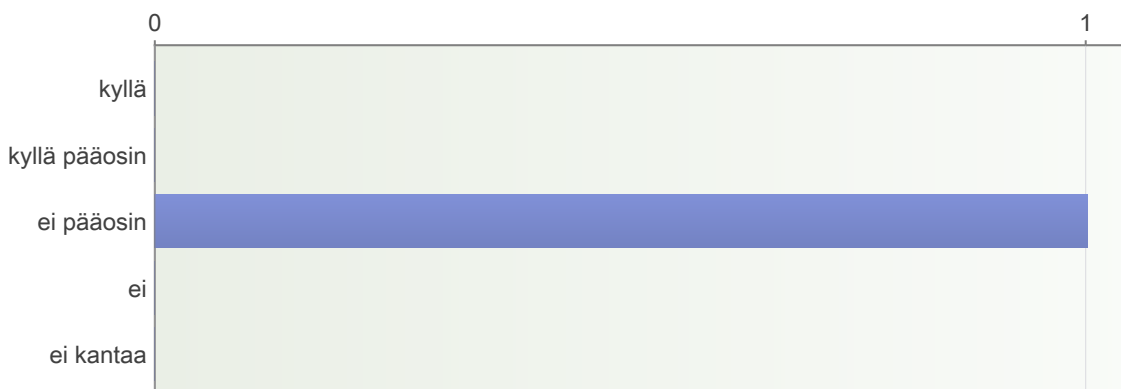
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hammashoito on palvelu, jota täytyy saada mahdollisimman läheltä omaa asuinpaikkaa. Laki johtaa siihen, että hammashoito siirtyy yritysten toiminnaksi ja keskittyy muiden palveluiden tavoin suuremmille paikkakunnille ja tiheään asutuille alueille. Lakiluonnoksessa askarruttaa etenkin koululaisten terveydenhoitoon tällä hetkellä kiinteästi liittyvät hammastarkastukset ja hoidot, joiden sujuva jatkuminen täytyy turvata.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1



61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kaikilta osin vaikutuksia ei ole arvioitu, esim. neuvolatoiminnasta ei ole sanaakaan. Osin arviointi on riittämätöntä, esim. asiakasseteli. Lain on tarkoitus tulla voimaan hyvin pian, tarpeellista vaikutusarviointia ei ole pystytty tekemään ja vaikutukset nähdään osin vasta kun lakia ryhdytään toteuttamaan. Olisi toivottavaa, että näin suuria muutoksia testattaisiin ja pilotoitaisiin ennen niiden viemistä käytäntöön. Kaiken lisäksi järjestelmästä on tulossa sekava, mikä osaltaan hankaloittaa lain tulkintaa sekä kustannusten seuranta.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus siirtää vastuun kuntalaisten terveyden- ja sairaanhoidosta sekä sosiaalihuollosta pois kunnalta. Samalla näyttää siltä, että kuntalaisten mahdollisuudet palveluiden saamiselle heikentyvät, koska Merijärvi on pieni kunta eivätkä kaupalliset toimijat välttämättä ole kiinnostuneita perustamaan kuntaan omia toimipisteitään. Etenkin niiden osalta, joiden liikkumismahdollisuudet ovat heikot, valinnan mahdollisuus pienenee. Miten sosiaali- ja terveystalouden saatavuus paikkakunnalla tulee jatkossa vaikuttamaan esim. kunnan asukasmäärään.

Kuntatoimijan kannalta rajapinta sote-palveluiden tuottamisen ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen välillä askarruttaa, siitä ei ole esitetty konkretiaa. Mitä kuuluu jatkossa kunnan tehtäviin ja millä tavalla maakunta tai sen toimijat auttavat kuntaa hyvinvoinnin edistämistehtävässä.

Vaikutukset kuntien talouteen ovat yhä hämärän peitossa. Kaikkien kuntien tulee pystyä tarjoamaan palveluita kuntalaisille myös uudistuksen jälkeen ja riittävät resurssit tulee turvata kaikille kunnille.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Esitysluonnos antaa tulevasta laista sekavan kuvan. Järjestelmään on luotu eri tasoja ja mahdollisuuksia liikaa, niiden valvominen ja toteuttaminen tulee olemaan vaikeaa. Osin esitys on vielä keskeneräinen eikä kaikkia vaikutuksia ole osattu tai pystytty ennakoimaan tarpeellisella tavalla. Lain toteuttamisaikataulu on liian kireä ottaen huomioon se, että suurta osaa nyt mukaan tulevista toiminnoista ei ole koskaan kokeiltu käytännössä ainakaan tässä mittakaavassa.

Asiakkaiden valinnanvapaus on hieno ja tervetullut asia, mutta sen tulisi toteutua kaikille asiakkaille pääosin yhtäläisesti. Esityksessä jätetään palveluntuottajille suuri valta ja vastuu valinnanvapaus toteuttamisesta. Asiakkaiden tasapuoliset mahdollisuudet palveluiden saamiselle eivät saisi riippua pelkästään kaupallisten toimijoiden halukkuudesta toimia eri alueilla. Lakiesityksessä maakunnille jätetään myös mahdollisuus tarjota asukkaalleen eri tasoisia palveluita keskenään.

Lakiluonnoksessa valinnanvapaus on rakennettu lähes kokonaan kaupallisten toimijoiden varaan. Maakunnat joutuvat esityksen mukaan myös yhtiöittämään oman toimintansa, maakunnat muodostavat liikelaitoksen ja lisäksi joutuvat perustamaan yhtiön mikäli haluavat toimia suoran valinnan sosiaali- ja terveystaloudissa. Tämä esitys tulisi muuttaa ja maakuntien tulisi antaa toimia myös muulta pohjalta. Tällöin niiden olisi mahdollista perustaa toimipisteitä ainakin sellaisiin osiin maakuntaa, jossa kaupallista toimintaa ei synny.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.